

“Va srcu Šmrike škola i čitaonica 120 let”

U prigodi proslave 120 godina postojanja Narodne
čitaonice i knjižnice Šmrika

Smiljka Ostović, knjižničarka

smiljka.ostovic@gmail.com

Na blagim padinama iznad Krčkoga mosta i uvala Črišnjeve, Dumboke i Marenske, sunča se mjesto Šmrika s pogledom na otoke Krk, Cres, Vela i Mala vrata i Tihi kanal, Šmrika između Kraljevice i Jadranova, iznad i ispod Jadranske magistrale, mjesto s manje od tisuću stanovnika.

A starosna dob naselja? Nekoliko stoljeća, svjedoče kameni ostaci nastambi.

No, jedna od vrlo važnih godina u životu mjesta je 1894. godina.

Šmrika je toga 1894. ljeta za svoju djecu napravila revolucionarni podvig. 1. rujna otvorila je dvije učionice pučke škole za oko stotinu “sposobnjaka”, a dva mjeseca kasnije i Čitaonicu.

Za otvorenje pučke škole, grupica Šmričana dobila je dozvolu od samog ministra bogoštovlja i nastave, Izidora Kršnjavija, koji je te godine bio na “kupelji” na Oštru u Kraljevici.

A veletrgovac vinom na Sušaku, Ljudevit Burić, šmrički sin, uočio je i prosvjetiteljsku moć čitaonica i zajedno s istomišljenicima, osnovao, 5. studenoga, Čitaonicu.

Priredba

tridesetih godina XX. stoljeća), a mlađi naraštaji su osamdesetih godina prošloga stoljeća učili svirati instrumente s tipkama. Djelovala je dramska grupa za odrasle, dječji pjevački zbor, šah i foto sekcija. Uz osnovnu djelatnost, čitaonice i knjižnice, u njoj su se već sredinom šezdesetih godina mogli gledati televizijski prijenosi festivala, a kasnije su organizirane i kino predstave... Šmričani su se izborili da Čitaonica ima svoj dom.

S današnjeg gledišta netko bi prezreo vrijeme i rad Čitaonice. No, sadašnjosti ne bi bilo bez te prošlosti. U naraštajima je ostalo puno toga dobrog zapisano. Šmričani vole i poštuju svoju Čitaonicu. Čitaonica je registrirana kao udruga mještana Šmrike.

Danas se Čitaonica bori s izazovima novoga vremena. I ne samo da čuva baštinu, već je i njeguje s mladima, “Da se naše staro ne zatare”!

U jesen 2014. godine, 120 godina kasnije, na spomen postojanja Škole i Čitaonice, iskreno možemo reći da je moto “Va srcu Šmrike Škola i Čitaonica 120 let”, više od tri mjeseca, kroz različite aktivnosti i događanja, živio i okupljao mještane u matičnoj kući, na sportskim terenima i u Društvenom domu.

“Izložba likovnog i primijenjenog stvaralaštva od 13 Šmričani” je bila pravo otkriće samozatajnih talenata, vrijednih, marnih ljudi, kojima su i ne samo mještani, već i posjetioци dali priznanje odazivom i zatražili produženje trajanja izložbe.

Ništa manje izazovno bilo je na tradicijskim igrama gdje se odazvalo mnogo ljudi svih dobnih skupina, igrali su se, obnovili sjećanja, učili

Publika

Izložba

mlađe, družili se i veselili. Osobito su igre doživjeli i u sve se uključili naši “školanji” Područne škole Šmrička i OŠ Kraljevica i pokazali zavidno naučene stare igre, spretnost i iskreno uživanje u igri i natjecanju. Zdravi duh mladosti!

Mnogi su se odrasli prisjetili lijepih sličnih druženja do pred dvadesetak godina. Na kraju je uz okrepu bila i pjesma.

Poštovanje prema visokim obljetnicama osjetilo se snažno u poznatim melodijama sa autohtonim motivima i na “Primorskoj noći va Šmriki” gdje je Šmričan Robert Grubišić zajedno sa svojim prijateljima pjevačima: Mirjanom Bobuš, Karin Kuljanić i Mariom Lipovšekom, razgalio publiku koja je za ovu prigodu došla i iz svih okolnih mjesta.

Centralna proslava “Va srcu Šmrike Škola i Čitaonica 120 let”, okupila je već tradicionalno izvođače učenike PŠ Šmrika i OŠ Kraljevica, te KUD “Eugen Kumičić”. Posebnu toplinu slavlju dali su izuzetno emocionalni stihovi na šmričkoj čakavštini Jurjice Vesne Gržalja. Autorica Ivanka Bralić predstavila je rječnik “Čakavske besede sih mojih z Šmrike i Kraljevice”. Program su obogatili, iz susjednih mjesta združeni, mješoviti pjevački zborovi Martin Matetić iz Jadranova i Sloga iz Hreljina.

Ni u ovim slavljeničkim danima Čitaonica nije zaboravila zaslužne i za života aktivne ljude na čija su počivališta, poslije svete mise, položili cvijeće.

U programu proslave posebno treba naglasiti uključенost učenika i njihovih učitelja. Pohvaljujemo njihovo krasno ponašanje i aktivnost.

Igre

U svim ovim manifestacijama sudjelovale su stotine ljudi radom, zalaganjem, učestvovanjem u programima, posjetima. Sva su događanja okupljala ne samo članove i podupiruće, već i mještane svih generacija i njihove prijatelje.

Potporu proslavi visoke obljetnice dali su Grad Kraljevica i Primorsko-goranska županija, te Ministarstvo kulture Republike Hrvatske.

U svim prigodama domaćin, Čitaonica, sve je lijepo primila i ugostila, što je dalo posebnu draž toj “masovnoj intimnosti”.

U znak zahvale darivani su originalnim suvenirima – poklonima sa šmričkim motivima koje je za ovu prigodu kreirala i izradila mještanka, Šmričkinja i Olibljanka Elma Burić.

Iskrenu zahvalu na velikoj zauzetosti, nesebičnosti, zalaganju srcem, dušom i pameću zaslužio je tim za proslavu: Milan Bauk, Katarina Crnarić,

Meri Grubišić, Svjetlana Kraljić, Radmila Toić i Smiljka Ostović, predsjednica Komisije za prosvjetu i kulturu.

Tako smo kroz ovu proslavu 120 godina postojanja Škole i Čitaonice, kroz program “Va srcu Šmrike Škola i Čitaonica” na drugačiji način, baštinski, odradili i obogatili dugogodišnji projekt “Neka se naše staro ne zatare”.

Mjesto je živjelo i radovalo se. Puno smo se družili. Imali smo vremena jedni za druge. Za pamćenje!

Za Dan Grada Kraljevice, 6. prosinca 2014. Čitaonica je dobila Nagradu za stvaralački rad.

